

KÖZLEMÉNYEK

Oláh Miklós könyvei Esztergomban. Oláh Miklós (1493. január 10. – 1568. január 15.) halálának 450. évfordulójára emlékezik az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár az érsek tulajdonában lévő kötetek kiállításával.¹ A Bakócz-graduálé mellett több Oláh possessorbejegyzésű kötet is bemutatásra kerül.

Oláh Miklós könyvtáráról Szelestei Nagy László összeállított katalógusában² négy Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban lévő tételről olvashatunk. A katalógusban szereplő első kötetről³ a tanulmány megjelenése óta sem tudtunk meg többet. A harmadik tétel Michael Hellingus (Michael von Merseburg) kötete,⁴ melyben Oláh kézjegye mellett egy korábbi bejegyzés is olvasható („Prepositi Lelezyen. Emptus Anno 1549. Ligatus Vienne Anno 1550.”). Bódy György volt 1547-től a leleszi premontrei prépost,⁵ a későbbi csanádi, majd egri püspök, akinek kötetei Oláh Miklós-hoz kerültek,⁶ amit ez a kézírás bizonyít.

Az 1543-as velencei *Pontificale Romanumot* először Berkovits Ilona⁷ azonosítja tévesen az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár példányaként. Ez a tévesztés öröklődik a későbbi szakirodalomban is.⁸ Az Oláh-Pontificalénak is nevezett tétel leírása kétszer is szerepel Berkovitsnál: nro. 11.⁹ és nro. 15.¹⁰ Idézet a leírásokból: „A Pontificale a XVIII. században a Nagyszombatban lévő esztergomi káptalani könyvtárban volt: a könyvtár 1790-ben és 1833-ban készült katalógusa-

¹ Hálás köszönet illeti Török Zsoltné Dobó Juditot a kutatásban való segítségéért.

² SZELESTEI NAGY László, *Oláh Miklós könyvtáráról = Program és mítosz között*, 500 éve született Oláh Miklós, Az 1993. január 9–10-i kolozsvári megemlékezés anyagából, szerk. Mózes Huba, Bp., Szent István Társulat, [1994], 51–69.

³ *Evangelistarum dioecesis Leodiensis*, SZELESTEI NAGY 1994, i. m. 59. – A kétkötetes Bakócz-graduáléről lásd Kőrmendy Kinga tanulmányát. KÖRMENDY Kinga, *A Bakócz-graduale lehetséges megrendelője és possessora = Magyar Könyvszemle*, 125(2009), 212–220.

⁴ Michael von Merseburg, *De sanctissimo ac praestantissimo Missae Sacrificio Conciones XV. in Comitibus Avgvstanis Anno MDXLVIII Habitaet, ... Coloniae, ex officina Ioannis Quentel, Anno M.D.XLIX.* Jelzete: 25541

⁵ SUGÁR István, *Az egri püspökök története*, Bp., Szent István Társulat, 1984, 259.

⁶ SZELESTEI NAGY László, *Oláh Miklós könyvkölcsönzéséről = Magyar Könyvszemle*, 110(1994), 66–68.

⁷ BERKOVITS Ilona, *Főszékesegyházi könyvtár*; A kódexfestészet emlékei a Főszékesegyházi Könyvtárban = *Esztergom műemlékei. 1. rész. Múzeumok, kincstár könyvtár*, összeáll. Genthon István, Bp., Műemlékek Orsz. Biz., 1948, (*Magyarország műemléki topográfiája*, 1), 291–371.

⁸ SZELESTEI NAGY 1994, i. m. 64.

⁹ BERKOVITS 1948, i. m. 320.

¹⁰ BERKOVITS 1948, i. m. 326.

iban szerepel.¹¹ A jelenlegi katalógusban két 1543-as *Pontificale Romanum* van. Az egyik Szondi Pál (?–1558) esztergomi kanonok tulajdonában volt,¹² melyben szerepel a Berkovits által említett L.I.12.-es jelzet. Az Oláh-Pontificalé nem volt az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár tulajdonában, így Berkovits részletes bibliográfiájában¹³ leírtak szerint az Esztergomi Kincstárban keresendő a kötet. A Bibliotheca másik velencei kiadású *Pontificale Romanuma* Kutassy János (1545–1601) esztergomi érseké volt.¹⁴ Érdekessége hogy kötése hasonló a Berkovits által leírt Oláh kötethez. 16. századi vörös bársonykötés, lehajló szélekkel. Aranyozott sarok- és köldökveretekkel, két csat töredékével. Poncolt aranymetszéssel. Kutassy János 1593-as superexlibrise a köldökveretben található. Az [1.] folió alján lévő címerpajzsban az alábbi bejegyzés olvasható: „Anno 1568 18[!]. Jan. obiit aeterna memoria dignus Nicolaus Olahus Archiepus. Strigon.”

Az Oláh Miklós könyvtárának szakirodalmában eddig ismeretlen kötet az alábbi Nagy Szent Gergely mű:

Opera Gregorii : divi Gregorii papae, huius nominis Primi, cognomento Magni, Operum [Lyon], Anto. Vincent, MDXL., 2° [Tomus I.] [59], 311, [8] fol.; Tomus secundus 271 fol.

Possessorbejegyzései: Nicolai sum Olahi ArchiEpi. Strigonien.; Post mortem Rmi. D. Nicolai Olahi Archiepi. Strigonien. ab Exorcitoribus eiusdem testamenti sum donatis Nicolao Nowak Archidiacono Zolien. Anno 1568.; Ex libris Nicolai Novak Archidiaconi Zoliensis et Canonici Strigoniensis

Vaknyomásos, fehér bőrkötésben, fatáblákon. Két kapoccsal.

Jelzete: 4661/I-II.köt.

A 19. századi katalógusban „ex libr. Olachi”¹⁵ bejegyzés szerepel a cím mellett. A kézírásos bejegyzés a szakirodalomban ismertetett végrendelet¹⁶ teljesítését mutatja.

M. HORVÁTH MÁRIA

¹¹ „Catalogus Biblioth. Ven. Capituli E. M. Strigon. Anno 1790. Tomus I. 341.1. és Catalogus Biblioth. Super Ven. Capi. E. M. Str. Tyrnaviae A. 1833. 161 I. N° I. 12.”

¹² Jelzete: 8357. Possessorbejegyzése: 1558. R[evere]ndissimus dominus piaie memoriae Paulus Zondi Ep[iscop]us Rosonen[is] ad bibliothecam Eccl[esi]ae Strigonien[is] legavit

¹³ „Dankó József: Történelmi, műirodalmi és okmánytári részletek az esztergomi főegyház kincstárából. Esztergom. 1880. 21. lap és LIV. tábla. – Egyházművészeti Lap, 1880. 373. I. – Könyvkiáll. Emi. 1882. 234. I. 5. sz. – Tört. Főcsoport, 10. I. 2106. sz. – Lepold Antal, Adatok az esztergomi főszékesegyházi kincstár történetéhez. Esztergom, 1929. 12. I. (Klny. az Esztergom 1928. évf.-ból.) – Egyházműv. kiáll. 1930. 161. I. 615. sz.” BERKOVITS 1948, i. m. 320–321, 326.

¹⁴ Jelzete: Inc.XVI.III.63.

¹⁵ *Catalogus Biblioth. Super Ven. Capi. E. M. Str. Tyrnaviae A. 1833. D. N° VIII. 3.*, Jelzete: Ms. I. 321., 46.

¹⁶ SZELESTEI NAGY 1994, i. m. 51.